

Νεοφιλελεύθερος-συντηρητικός χειμώνας απειλεί τα Α.Ε.Ι.

Ψήφισμα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ.

10.06.2022

Με το πρόσφατα ανακοινωθέν Σχέδιο Νόμου η κυβέρνηση επιχειρεί να ολοκληρώσει τη ριζική νεοφιλελεύθερη- συντηρητική μετάλλαξη των Α.Ε.Ι.

Το 2020 (με τον νόμο 4653) επέβαλε στα ιδρύματα σύστημα αξιολόγησης σύμφωνα με το οποίο τα αποτελέσματά της θα καθορίζουν την παροχή ή μη σε αυτά του 20% της τακτικής δημόσιας επιχορήγησης και προώθησε την παροχή επαγγελματικής ισοτιμίας των πανεπιστημιακών πτυχίων με εκείνα των ιδιωτικών κολεγίων.

Το 2021 (με τον νόμο 4777) αποφάσισε την εγκατάσταση στα Α.Ε.Ι. αστυνομικών δυνάμεων μαζί με δίκτυο παρακολούθησης των ιδρυμάτων (μέσα επιτήρησης με τη λήψη-καταγραφή εικόνας και ήχου σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους των Α.Ε.Ι.).

Τώρα δρομολογεί την ακύρωση του αυτοδιοίκητου των πανεπιστημίων υπάγοντας το σύνολο της ακαδημαϊκής ζωής στα Συμβούλια Διοίκησης, τα οποία θα ορίζουν τους Πρυτάνεις, τους Εκτελεστικούς Διευθυντές και τους Κοσμήτορες. Χαρακτηριστική είναι η προβλεπόμενη δυνατότητα του Συμβουλίου Διοίκησης να παύει Αντιπρυτάνεις και Κοσμήτορες στην περίπτωση που εκτιμήσει ότι δεν εφαρμόζουν τις αποφάσεις του, τις απαιτήσεις του στρατηγικού σχεδίου του Α.Ε.Ι., ή του αναπτυξιακού σχεδίου της Σχολής.

Ο συγκεντρωτικός, γραφειοκρατικός έλεγχος επί Τμημάτων και Σχολών θα ασκείται αποφασιστικά και διαμέσου της σύνταξης και υλοποίησης των αποκαλούμενων αναπτυξιακών σχεδίων, τα οποία, σύμφωνα πάντα με το Σχέδιο Νόμου, θα συμπεριλαμβάνουν μεταξύ άλλων «δράσεις ενίσχυσης της εξωστρέφειας των Τμημάτων της Σχολής, την ίδρυση ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών», «την προσέλκυση ανταγωνιστικών έργων/προγραμμάτων, τη σύσταση νέων ερευνητικών ομάδων και την προσέλκυση νέων χρηματοδοτήσεων», την ίδρυση, συγχώνευση ή κατάργηση πανεπιστημιακών εργαστηρίων, κλινικών και μουσείων με στόχο την παροχή υπηρεσιών προς τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Το Σχέδιο Νόμου θεωρεί σημαντικό να υποδείξει σε Κοσμητείες και Τμήματα ότι θα πρέπει να αναζητούν «πάσης φύσεως χρηματοδοτήσεις, δωρεές, οικονομικές ενισχύσεις και χορηγίες για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και εν γένει δραστηριοτήτων της Σχολής και των Τμημάτων της, καθώς και για την αναβάθμιση των υποδομών τους».

Η ίδια δε η ύπαρξη των ακαδημαϊκών μονάδων τίθεται υπό αίρεση, δεδομένου ότι σύμφωνα με το Σχέδιο Νόμου θα είναι εφικτή η συγχώνευση, κατάτμηση, η κατάργηση Τμημάτων και Σχολών διαμέσου προεδρικού διατάγματος χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου.

Πρόκειται για αλλαγές που μετατρέπουν το δημόσιο αγαθό της ανώτατης εκπαίδευσης σε ιδιωτικό, τη γνώση σε εμπόρευμα και το πανεπιστήμιο σε επιχείρηση. Θα πλήξουν δε με ιδιαίτερη σφοδρότητα τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, καθώς η αξία του «προϊόντος» τους δεν υπάγεται στις συνθήκες ανταγωνιστικότητας, κερδοφορίας και μέτρησης που κυριαρχούν στην αγορά.

Το Σχέδιο Νόμου αποκαλύπτει την αντιπάθεια της κυβέρνησης προς το αυτοδιοίκητο των πανεπιστημίων. Βεβαίως αποκαλύπτει και την αντιπάθειά της προς τα εργασιακά δικαιώματα του διδακτικού προσωπικού, γι' αυτό και προβλέπει την

κατάργηση της δυνατότητας μονιμοποίησης στη βαθμίδα του Επίκουρου καθηγητή, εξέλιξη που θα καταστήσει ακόμη περισσότερο αβέβαιες τις εργασιακές προοπτικές των νέων επιστημόνων στα Α.Ε.Ι. της χώρας. Ούτως ή άλλως η κυβέρνηση φαίνεται να ικανοποιείται με το επισφαλές εργασιακό καθεστώς πληθώρας συμβασιούχων διδασκόντων των ιδρυμάτων και όχι τυχαία, όπως προβλέπει το Σχέδιο Νόμου, θεσμοθετεί την παροχή διδακτικού έργου από μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες.

Η ίδια η εξέλιξη του διδακτικού προσωπικού στις βαθμίδες του Αναπληρωτή καθηγητή και του Καθηγητή θα ρυθμίζεται πλέον και από την ικανοποίηση αγοραίων κριτηρίων, όπως η συνεισφορά στη μεταφορά τεχνολογίας διαμέσου κατοχυρωμένων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η συμμετοχή στην ίδρυση εταιρειών τεχνοβλαστού (spin off), καθώς και η προσέλκυση χρηματοδοτήσεων για την έρευνα.

Τέλος, το σχέδιο νόμου δεν προσφέρει καμιά νομική βάση για εσωτερικές πολιτικές των Α.Ε.Ι. για την ισότητα των φύλων και την πρόληψη και την καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης καθώς δεν αναφέρει τις ήδη θεσμοθετημένες Επιτροπές Ισότητας των Α.Ε.Ι. στις προτεινόμενες επιτροπές ούτε συμπεριλαμβάνει ως διακριτό πειθαρχικό αδίκημα τη σεξουαλική παρενόχληση καθώς και την παραβίαση της αρχής της ισότητας των φύλων τόσο για τα μέλη Δ.Ε.Π. κλπ. όσο και για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες.

Επιπροσθέτως το σχέδιο νόμου δεν αναφέρεται σε καμιά άλλη επιμέρους κοινωνική κατηγορία φοιτητών και φοιτητριών που βιώνει δυσκολίες και κοινωνικο-οικονομικούς αποκλεισμούς στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση βάσει διακρίσεων τάξης, φυλής, αναπηρίας.

Το Σχέδιο Νόμου επιδιώκει συνολικά τη δημιουργία ενός πανεπιστημίου με θρυμματισμένες σπουδές, αποσυνδεδεμένες από σαφή επαγγελματικά δικαιώματα, συρρικνωμένες στις απαιτήσεις της οικονομικής συγκυρίας.

Ενός πανεπιστημίου που θα πασχίζει να βγάζει μόνο του το «ψωμί» του, εμπορευόμενο όσο το δυνατόν εκτενέστερα τις υπηρεσίες του, διδακτικές και ερευνητικές. Ενός πανεπιστημίου υπαγόμενου σε διαρκή έλεγχο, γραφειοκρατικά πειθαρχημένου, υπάκουου σε κυβερνητικές εντολές και αγοραία ιδιωτικά συμφέροντα, αποκομμένου από τις ανάγκες, τα συμφέροντα και αναζητήσεις της κοινωνίας. Ενός πανεπιστημίου που θα «συνομιλεί» με το φοιτητικό κίνημα διαμέσου των δυνάμεων της αστυνομίας.

Το Σχέδιο Νόμου υπόσχεται ένα χειμώνα νεοφιλελευθερισμού και συντηρητισμού στα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Μετά από μια μεγάλη περίοδο εξαιρετικής υποβάθμισής τους ως συνέπεια των κυβερνητικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν σε αυτά, οι επιχειρούμενες αλλαγές θα υπονομεύσουν ακόμη περισσότερο το έργο τους και την προσφορά τους στην κοινωνία.

Δηλώνουμε emphaticά: το μεγάλο έργο που επιτελούν τα ελληνικά Α.Ε.Ι. και οι σημαντικές -παρά τους πενιχρούς πόρους- επιδόσεις τους όχι μόνο δεν οφείλονται στη νεοφιλελεύθερη διαχείρισή τους από την κρατική εξουσία, αλλά προκύπτουν ενάντια σε αυτή, σε πείσμα των αγοραίων και αυταρχικών αντιλήψεων που αυτή θέλει να τους επιβάλει.

Απορρίπτοντας αυτές τις αντιλήψεις εκφράζουμε την αντίθεσή μας στο νεοφιλελεύθερο-συντηρητικό χειμώνα που φέρνει στα Α.Ε.Ι. το πρόσφατο Σχέδιο Νόμου.

Στεκόμαστε αλληλέγγυοι-αλληλέγγυες με τις πρωτοβουλίες και τους αγώνες των Συλλόγων Μελών Δ.Ε.Π. και του φοιτητικού κινήματος ενάντια στο Νομοσχέδιο αυτό.